

Европейски съюз

ЕВРОПЕЙСКИ СОЦИАЛЕН ФОНД 2007 – 2013
МИНИСТЕРСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА
ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА „РАЗВИТИЕ НА ЧОВЕШКИТЕ РЕСУРСИ”

BG051PO001-3.3.06 -0059

Европейски социален фонд

**ФУНДАМЕНТАЛНО И ПРИЛОЖНО ОБУЧЕНИЕ
НА ДОКТОРАНТИ, ПОСТДОКТОРАНТИ,
СПЕЦИАЛИЗАНТИ И МЛАДИ УЧЕНИ
В ИНТЕРДИСЦИПЛИНАРНИ БИОЛОГИЧНИ НАПРАВЛЕНИЯ
И ИНОВАЦИОННИ БИОТЕХНОЛОГИИ.**

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси” 2007-2013, съфинансирана от Европейския съюз чрез “Европейския социален фонд”

ПРИЛОЖЕНИЕ № 18

Бенефициент:

Институт по биология и имунология на размножаването "Акад. Кирил Братанов"

Адрес: София 1113, бул. Цариградско шосе, № 73

Телефон: +359 2 971 13 95

Факс: +359 2 872 00 22

Мейл: doktoranti.biotech@gmail.com

Уеб адрес: www.esf.ibir.bas.bg

Партньори:

Софийски Университет „Св. Климент Охридски”, Биологически Факултет,

Химикотехнологичен и металургичен университет, катедра „Биотехнология”

Проген ООД

Индивидуална учебна програма/план за представителите на целевата група¹

Име - инж. Лъчезар Стефанов Мановски

Ръководител на дейност - проф. д-р инж. Любов Йотова

1. Цели на учебната програма/план

Кинетични изследвания, нови инхибитори и имобилизация на соева липоксигеназа

Основен обект на разработваната от мен дипломна работа представлява ензимът липоксигеназа (LOX), клас оксидоредуктази (не-хем желязо-съдържащи ензими, диоксигениращи липиди с цис, цис – пентадиенови части), които са широко разпространени в растителния и животинския свят. Провеждат се изследвания върху кинетиката и определяне на кинетичните параметри на ензимната реакция, катализирана от свободни соева липоксигеназа и използван субстрат линоленова киселина.

Микробните трансформации се използват при производството на простагландините и техните производни. Простагландините и подобните на тях вещества са получени на микробиологична среда съдържаща въглероден и азотен източник.

Имобилизираният от нас ензим от микробиален произход дава възможност за бъдещата му употреба за определяне на афлатоксини в храните, определяне на арахидонова киселина, като клиничен показател, производство на простагландини и др. Предходни изследвания върху ензима по отношение на субстратно и продуктно инхибиране показват, че подобно инхибиране се наблюдава само върху изолиран от соя ензим. Инхибирането на липоксигенази катализиращи левкотриеновата синтеза, подтиска левкоцитна активация и това води до намаляване увреждането на тъканите. Обсъжда се възможната роля на липоксигеназните инхибитори в разпространението на левкемичните клетки.

Имобилизирания ензим би могъл да се използва в многостепенна реакция за производство на левкотриени и други подобни на тях съединения, които представляват интерес за медицината и химическата индустрия.

В допълнение считам, че участието ми в настоящия проект би допринесло за създаването у мен на навици за работа в екип и интердисциплинарна среда.

---

¹ Учебната програма/план е индикативна и може да бъде променяна според целите на проекта

2. Теоретична подготовка

2.1. Тема 1

„1.1. Обучение за извършване на секвенционен анализ и генотипиране с автоматичен ДНК секвенатор”

Съдържание брой часове/занятия

- лекции: 10 часа
- упражнения: 39 часа
- кредити: 2

2.2. Тема 2

„2.1. Обща и репродуктивна имунология”

Съдържание брой часове/занятия

- лекции: 10 часа
- упражнения: 15 часа
- кредити: 1

2.3. Тема 3

„2.2. Адаптивен имунитет”

Съдържание брой часове/занятия

- лекции: 6 часа
- упражнения: 15 часа
- кредити: 1

2.4. Тема 4

„2.3. Инфекциозен имунитет. Имуни терапии”

Съдържание брой часове/занятия

- лекции: 10 часа
- упражнения: 6 часа
- кредити: 1

2.5. Тема 5

„2.5. Дигитални изображения – получаване, обработка, съхранение”

Съдържание брой часове/занятия

- лекции: 5 часа
- упражнения: 10 часа
- кредити: 1

2.6. Тема 6

„2.6. Невроимунология и имуноендокринология; Междуклетъчни сигнални взаимодействия през ембрионалното и постнаталното развитие”

Съдържание брой часове/занятия

- лекции: 15 часа
- упражнения: няма
- кредити: 1

2.7. Тема 7

„2.8. Идентифициране на биомаркери в перитонеална течност чрез DIGE”

Съдържание брой часове/занятия

- лекции: 6 часа
- упражнения: 12 часа
- кредити: 1

2.8. Тема 8

„3.1.Туморна имунология”

Съдържание брой часове/занятия

- лекции: 15 часа
- упражнения: няма
- кредити: 1

2.9. Тема 9

„3.3. Имунохистохимични и ензимологични методи за оценка на туморите”

Съдържание брой часове/занятия

- лекции: 6 часа
- упражнения: 12 часа
- кредити: 1

2.10. Тема 10

„3.4. Методи за качествено и количествено определяне на протеолитичната активност на ензимите”

Съдържание брой часове/занятия

- лекции: 5 часа
- упражнения: 10 часа
- кредити: 1

2.11. Тема 11

„3.5. Синтез на противотуморни препарати”

Съдържание брой часове/занятия

- лекции: 10 часа
- упражнения: 10 часа
- кредити: 1

2.12. Тема 12

„4.2. Стволови клетки във възрастния организъм и възможности на тяхното приложение”

Съдържание брой часове/занятия

- лекции: 16 часа
- упражнения: няма
- кредити: 1

2.13. Тема 13

„4.3. Човешки ембрионални стволови клетки – биология и приложение”

Съдържание брой часове/занятия

- лекции: 10 часа
- упражнения: няма
- кредити: 2

2.14. Тема 14

„4.6. Мезенхимни стволови клетки”

Съдържание брой часове/занятия

- лекции: 8 часа
- упражнения: 10 часа
- кредити: 1

3. Практическа подготовка/изследвания

3.1. Извършени експерименти:

1. Изолиране и пречистване на липоксигената от соя.
2. Определяне на активността и кинетичните параметри на ензимно-каталитичната реакция.
3. Определяне на рН и температурен оптимум.
4. Имобилизация на ензима върху различни носители.
5. Изследване на кинетиката на инхибиране с природни субстрати (рибавирин и галантамин хидробромид) и синтетичен субстрат (2,3,5 – триацетил – 1 – β – рибофуранозил – тиокарбамид).

3.2. Планирани експерименти:

1. Имобилизация на ензима върху хибридни носители на базата на биосъвместими и биоразградими гелове и/или твърди частици (РАА, АН, дендримери и др.).
2. Изследване на кинетичните параметри на имобилизирания ензим.
3. В бъдеще е добре да се определят кои аминокиселинни остатъци участват при свързването на ензимната молекула със съответният носител.

4. Очаквани резултати (целите да са съобразени с целите на ОП РЧР)

Посетени лекции и практически занимания: Обща и репродуктивна имунология – лектор:

Проф. Ст. Кюркчиев

Посетени семинари: посещение на семинара на Катя Тийрдс, на тема изработка на дипломна работа, презентация и постер.

Повишено образователно ниво: от магистър към докторант

Съгласувал: проф. д-р инж. Любов Йотова

Изготвил: инж. Лъчезар Стефанов Мановски